

بزرگداشت خالق دراکولا

در گرو حل مشکلات مالی ایرلند

دیوید مک کیتیک

ترجمه پر تو شریعتمداری

برنامه‌های تلویزیونی جاذبه بسیار داشته و بر اساس آن اقتباس‌های سینمایی و تلویزیونی متعددی ساخته شده است. صدها بازیگر توانمند در انواع نمونه‌های سینمایی، تئاتری و تلویزیونی، نقش کنت خونخوار را ایفا کرده‌اند. بعضی از این اقتباس‌ها، نظیر فیلم «نوسفراتو: سمفونی وحشت» محصول ۱۹۲۲ که برداشتی آزاد از داستان اصلی است، آثاری ترسناک بوده‌اند؛ برخی هم مانند فیلم کم‌دی «عشق در اولین گاز» (محصول ۱۹۷۹) با بازی جورج هامیلتن، دراکولای خون‌آشام را در قالب مردی آداب‌دان و با فرهنگ اما تیزدندان به تصویر کشیده‌اند.

دراکولا با موجودی در فرهنگ عامیانه ترانسیلوانیا به نام «ولاد» نیزه‌آجین‌کن» همسان محسوب می‌شود و ردپای بسیاری از ویژگی‌های دراکولای استوکر را می‌توان در کتابی یافت به نام زمین آن سوی جنگل که نه سال زودتر از اثر استوکر منتشر شد.

استوکر هیچ‌گاه به ترانسیلوانیا سفر نکرد و در واقع گشت و گذار نویسنده ایرلندی در شرق اروپا از خاک وین فراتر نرفت. اما او با استفاده از منابع موزه بریتانیا و جاهای دیگر در مورد رومانی فراوان خواند و تحقیق کرد.

یکی دیگر از منابع الهام او قصرهای کهن اسکاتلندی بود. گذشته از این‌ها دیدار از سرداب کلیسایی در دوبلین تأثیر عمیقی بر او گذاشت. این احتمال هم وجود دارد که او از داستان‌های ترسناک جوزف شریدن لو فانو (۱۸۱۴-۷۳)، نویسنده ایرلندی تأثیر پذیرفته باشد. این نویسنده با جسارتی که در دوران تقدس مآبانه ویکتوریا کم‌سابقه بود، داستانی درباره یک زن خونخوار همجنس‌خواه نوشت. داستان دراکولا از یک منظر بسیار سیاسی هم تعبیر و تفسیر شده است و بعضی آن را استعاره‌ای از زمینداران سنگدلی دانسته‌اند که در طول «قحطی بزرگ» در قرن نوزدهم، شیره جان مستأجران زمین‌های خود را می‌مکیدند و خونشان را در شیشه می‌کردند؛ براساس این تعبیر، مردگان زنده‌نما در داستان دراکولا هم معرف دهقان‌های رنجور و محروم‌اند.

یک روایت دیگر هم این است که دراکولای استوکر با الهام از داستان ساحری ستمکار که در شمال ایرلند ساکن بوده آفریده شده است. در آن افسانه ایرلندی، جادوگر بدکردار به دست مردم کشته

تلاش‌هایی در جریان است تا تندیس از خالق کنت دراکولا – یکی از گیراترین شخصیت‌ها در ژانر داستان‌های ترسناک گوتیک – در شهر زادگاهش، دوبلین بر پا شود.

بسیاری نمی‌دانند که نویسنده کتاب دراکولا، یعنی برام استوکر، ایرلندی بود و بیشتر عمرش را در دوبلین گذراند. در واقع بسیاری از فرضیات موجود در مورد آفرینش این داستان حاکی از آن است که زمینه پیدایش دراکولا را نباید فقط در ترانسیلوانیا (منطقه‌ای کهن در بخش مرکزی رومانی) جست، بلکه می‌توان آن را در فرهنگ عامیانه ایرلند هم یافت.

مشاوران شورای شهر دوبلین از پیشنهاد برپا ساختن تندیس که داری استوکر، نبیره برادر نویسنده دراکولا مطرح کرده، استقبال کرده‌اند. اما از آن‌جا که اقتصاد ایرلند این روزها حال و احوال خوشی ندارد، پیشنهاد ساختن مجسمه – که قرار است در سال ۲۰۱۲ همزمان با صدمین سالمرگ نویسنده پرده‌برداری شود – تنها در صورتی به اجرا در می‌آید که خانواده استوکر بتوانند هزینه این پروژه را فراهم کنند. به گفته سخنگوی شورای شهر دوبلین، ساختن تندیس در اندازه و ابعاد طبیعی بدن، ۱۳۵ هزار دلار (معادل ۱۰۰ هزار یورو) خرج برمی‌دارد.

بی‌شک برام استوکر در دوبلین به عنوان نویسنده‌ای ایرلندی اسم و رسم دارد، اما شاید بیش از آن که مورد تجلیل و ستایش باشد، نویسنده‌ای صرفاً شناخته شده است. داری استوکر که خود ساکن کارولینای جنوبی در امریکاست، به خیرگزاری رویترز گفته: «در مورد استوکر کوتاهی شده. در شهر زادگاهش هیچ یادبود ماندگاری به نام او وجود ندارد.»

برام استوکر در دوران حیاتش، یعنی در فاصله ۱۸۴۷ تا ۱۹۱۲ بیشتر به عنوان گرداننده امور تجاری سرهنری ایروینگ، بازیگر معروف انگلیسی و مدیر تئاتر، شهرت داشت و آوازه نویسنده‌ای او چندان نبود. اما در دهه‌های اخیر اثر او در ذهن مردم دنیا ماندگار شده است. برخی این نوشته را سرآغاز افسانه خون‌آشام دنیای مدرن می‌دانند. کتاب دراکولا از اولین سال انتشارش (۱۸۹۷) تاکنون، پیوسته در بازار و در دسترس خوانندگان بوده است. علاوه بر این، متن آن برای دست‌اندرکاران دنیای تئاتر و سپس فیلمسازان و سازندگان

کتاب خورشید

مجموعه داستان‌های ایتالیایی در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران:

قصه گردنبند گراتزیا دلدا ترجمه بهمن فروزانه	وسوسه گراتزیا دلدا ترجمه بهمن فروزانه
من که حرفی ندارم آلبرت موزاویا (۱) ترجمه رضا قیصریه	آدم پدشانس آلبرت موزاویا (۲) ترجمه مزگان مهرگان
دیوار و شمع‌دانی آلبرت موزاویا (۳) ترجمه اعظم رسولی	یک چیز به هر حال یک چیز است آلبرت موزاویا (۴) ترجمه اعظم رسولی
گفتگو در سیبیل آلبرت موزاویا ترجمه منوچهر انصاری	خوشبختی در ویتروین آلبرت موزاویا (۵) ترجمه اعظم رسولی، هاله ناطقی، مزگان مهرگان
بیابان تاتارها پینو بوتزانی ترجمه سروش حبیبی	دپروژه‌های ما ماتالدا کالویینو ترجمه منوچهر انصاری
کلاغ آخر از همه می‌رسد ایتالو کالویینو (۶) ترجمه رضا قیصریه، اعظم رسولی، مزگان مهرگان	سر بریادرفته داماشو مونته‌پرو آنتونیو تانوکین ترجمه کاتلینا رفعت‌نژاد
شهرهای ناپیدا ایتالو کالویینو (۷) ترجمه بهمن حبیبی	چه کسی در دریا مین کاشت؟ ایتالو کالویینو (۸) ترجمه اعظم رسولی
کافه زیر دریا اسطفانو تینی (۹) ترجمه رضا قیصریه	سوداگری در ساخت و ساز ایتالو کالویینو (۱۰) ترجمه مزگان مهرگان
کافه زیر دریا اسطفانو تینی (۱۱) ترجمه رضا قیصریه	ایر آلودگی ایتالو کالویینو (۱۲) ترجمه آرزو افشاری
کافه زیر دریا اسطفانو تینی (۱۳) ترجمه رضا قیصریه	یک روز ناظر انتخاباتی ایتالو کالویینو (۱۴) ترجمه مزگان مهرگان
کافه زیر دریا اسطفانو تینی (۱۵) ترجمه رضا قیصریه	آقای پالومار ایتالو کالویینو (۱۶) ترجمه آرزو افشاری
کافه زیر دریا اسطفانو تینی (۱۷) ترجمه رضا قیصریه	شناختنامه ایتالو کالویینو به ترش علی دهباش
کافه زیر دریا اسطفانو تینی (۱۸) ترجمه رضا قیصریه	مارگریتا دلچه‌ویتا اسطفانو تینی (۱۹) ترجمه حایه ایتانو

شماره شش: ۸۸۷۴۴۴۲

www.ketab-e-khorshid.com

برام استوکر

می‌شود و بعد همچون دراکولا از میان مردگان برمی‌خیزد به طلب آن که کاسه‌ای از خون اهالی را بنوشد تا زنده بماند. مردم جادوگر را دوباره می‌کشند. اما او باز می‌گردد و خون بیشتری می‌خواهد. مردم برای خلاصی قطعی از شرش، او را با شمشیری از چوب درخت سرخدار می‌کشند، جسدش را به شکل عمودی و وارونه دفن می‌کنند و آن را با سنگی بزرگ می‌پوشانند. می‌گویند امروز در کنار آن سنگ درختی روییده و هرکس بخواهد آن را قطع کند با اتفاقاتی شگفت‌انگیز و باورنکردنی روبه‌رو می‌شود و گاهی هم حادثه یا تصادفی برای او پیش می‌آید.

سال‌های سال است که دوستداران استوکر با جمع‌آوری مجموعه یادگاره‌ها، برپایی نمایشگاه و کنفرانس و انتشار خبرنامه یاد او را در دوبلین زنده نگه داشته‌اند. گرچه با توجه به فراوانی شایعات تأیید نشده درباره‌ی خالق دراکولا، شناخت او مستلزم پژوهش‌هایی خواهد بود که شاید در آینده صورت بگیرد.

توضیح مترجم: دراکولا در سال ۱۸۹۷ و در قالب مجموعه‌ای از یادداشت‌های روزانه، نامه و خبر منتشر شد. قهرمان اصلی آن یک کُنت خون‌آشام مخوف و ساکن قصری در ترانسیلوانیا بود. او زندگان را طعمه‌ی خود می‌کرد و فقط از دو چیز می‌گریخت: صلیب و سیر. داستان دراکولا با وجود آن‌که مضحک به نظر می‌رسید، قوی و تأثیرگذار بود و در ذهن و تخیل خواننده باقی می‌ماند. امروزه قصر دراکولا در ترانسیلوانیا از جاذبه‌های توریستی رومانی محسوب می‌شود.